

Quityi nu nguscua San Pablo ndyaa ca slo ñati ji'i Jesucristo nde quichi Tesalónica

1 Pablo laca na'. Lo'o Silvano lo'o Timoteo ndi'i ngu' ca nde lo'o na'. Nscua ya quityi re cha' tsa slo cu'ma, ña'a taju ti ma ngu' quichi Tesalónica nu ntsu'u cha' ji'i ma lo'o ycu'i Ndyosi Sti na, jua'a ntsu'u cha' ji'i ma lo'o Jesucristo nu Xu'na na. Nti' tsa ya cha' ña'a ti cua'ni ycu'i Ndyosi cha' tso'o lo'o ma, cha' cua'ni Ni cha' ti ti tyi'i tyiquee ma.

**Tso'o tsa ngusni ngu' bi'
cha' ji'i ycu'i Ndyosi**

²Lcaa quiya' lo'o nchcui' ya lo'o ycu'i Ndyosi cuentya ji'i cu'ma, ndya ya xlya'be ji'i ycu'i Ni li'.
³Ntsu'u ti' ya cha' ntsu'u tsa cha' tso'o nu ndyu'ni ma, cha' ntsu'u tsa tyiquee ma ña'a ma ji'i tya'a ma, xqui'ya cha' ngusni ma cha' ji'i Jesucristo. Ndalo tsa tyiquee ma xqui'ya cha' jlo ti' ma cha' ntucua Jesucristo nu Xu'na na ca slo ycu'i Ndyosi Sti na; bi' cha' xcui' cha' tso'o ndyu'ni ma, masi tlyu tsa cña.
⁴Lo'o jua'a ntsu'u tsa tyiquee ycu'i Ndyosi ña'a Ni ji'i ma. Cu'ma ngu' tya'a ngusni na cha' ji'i Jesús, jlo ti' ya cha' cua ngusubi Ni ji'i ma,

⁵xqui'ya cha' ngusni ma cha' tso'o nu cua nchcui' ya lo'o ma, la cui' cha' tlyu nu nda Xtyi'i ycu'i Ni cha' chcui' ya lo'o ma; Xtyi'i ycu'i Ndyosi ngua'ni cña laja lo'o nchcui' ya lo'o ma, bi' cha' ngusni ma cha' bi'. Lo'o jua'a jlo ti' ma ñi'ya ngua cña nu ngua'ni ya lo'o nguti'i ya ca slo cu'ma.

⁶Bi' cha' juani ndyu'ni ma cña nu ndyu'ni ya, la cui' tya'a cña nu ndyu'ni ycu'i nu Xu'na na. Cua ngusni ma cha' ji'i ycu'i Ni, masi ti' tsa ti' ngu' ña'a ngu' ji'i ma; pana tso'o tsa ntsu'u tyiquee ma xqui'ya Xtyi'i ycu'i Ndyosi.
⁷Lo'o li' na'a xa' la ñati ji'i Jesucristo ñi'ya ndyu'ni ma; bi' cha' juani ndyu'ni ngu' ñi'ya nu ndyu'ni cu'ma, masi ca ta'a ngu' Macedonia nu ngusni cha' ji'i ycu'i nu Xu'na na, masi ca ta'a ngu' Acaya nu ngusni cha' bi'.
⁸Cua ngañi cha' ji'i ycu'i nu Xu'na na nde lcaa quichi xqui'ya cu'ma. Si'i ngu' Macedonia ti, ni si'i ngu' Acaya ti, masi ca ta'a ñati ji'i Jesucristo, cua ndyuna ngu' cha' bi' tyucui ña'a chalyuu; nga'aa ntsu'u cha' ta ya cha' lo'o ngu' bi' cuentya ji'i ma, cha' ngusni ma cha' ji'i ycu'i

Ndyosi, cha' cua jlo ti' ngu' cha' bi'. ⁹La cui' ngu' bi' nda ngu' cha' lo'o ya ñi'ya ngua lo'o ndyalaa ya slo mā tya clyo, cha' li' nguxtyanu mā jil'i lcuu ti lo jo'ó nu ntsu'u jil'i mā tya sa'ni la, cha' cua'ni mā cña jil'i ycuu' Ndyosi nu lu'ú ca, nu sca ti Ndyosi nu chañi ca. ¹⁰Lo'o jua'a nchcui' ngu' cha' juani ndu ti' mā ni jacua' tyaa Jesús nu sca ti Sñi' ycuu' Ndyosi, nu cua tyu'u ca su ntucua ycuu' Ndyosi cha' caa nde chalyuu chaca quiya'. La cui' Jesús nu ngujuii, lo'o li' ngua'ni ycuu' Ndyosi Sti yu cha' ndyu'ú yu chaca quiya', bi' laca nu ngua'ni lyaá ji'na cha' nga'aa xcube' ycuu' Ndyosi ji'na, nga'aa caca ñasi' Ni ji'na lo'o tyalaa tsa bi'.

Cña nu ngua'ni Pablo lo'o nguti'i yu quichi Tesalónica

2 Cu'ma ngu' tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús, jlo ti' mā cha' ná nguna' cña nu ngua'ni ya lo'o nguti'i ya slo cu'ma. ²Cua ngua'ni ycuu' Ndyosi cha' tlyu tyiquee ya, cha' ngulu'u ya cha' tso'o nu ntsu'u jil'i ycuu' Ndyosi jil'i mā lo'o ngulaa ya slo cu'ma, masi lya' tsa ti' ngu' jil'i ya tya tsubi' la ca quichi Filipos. Jlo ti' mā cha' cuxi tsa ngua'ni ngu' bi' lo'o ya li', lo'o jua'a ntsu'u ngu' quichi tyi mā nu cuxi nti' ña'a ngu' jil'i ya. ³Si'i cha' cuiñi ngulu'u ya jil'i mā nu ngua li', si'i na cuxi tyiquee ya ña'a ya jil'i mā, ni si'i na nñilo'o ya jil'i mā. ⁴Cua nda ycuu' Ni cha' bi' lo'o ya cha' culu'u ya jil'i ñati, bi' cha' liñi nchcui' ya lo'o ngu' nde lcaa quichi. Si'i ñati chalyuu laca nu Xu'na na, ycuu' Ndyosi laca nu Xu'na na; bi' cha'

cuentya jil'i ycuu' Ni nclu'u ya cha' tso'o bi' jil'i Ni jil'i lcaa mā, cha' jlo ti' Ni lcaa cha' nu ntsu'u ne' cresiya jil'i ya. ⁵Si'i na tso'o tsa ndyu'ni ya lo'o mā cha' cua'ni ya ngana jil'i mā, ni si'i na tso'o tsa nchcui' ya lo'o mā cha' caja cha' tso'o nu ntsu'u jil'i mā jil'i ya. Jlo ti' ycuu' Ndyosi cha' xcui' cha' liñi nchcui' ya; lo'o jua'a cu'ma, cua ndyuna mā cha' bi'. ⁶Ná nti' ya cha' cua'ni chi mā loo ya, masi chacuayá' jil'i ycuu' Jesucristo ndyalaa ya slo cu'ma; si'i na nchcui' tyucuaa ti' ya lo'o mā, cha' loo laca ya jil'i mā, ni si'i na tyixi ya cha' loo laca ya jil'i xa' ñati. ⁷Pana ñi'ya nu ña'asii sca nu cuna'a jil'i sñi', jua'a nguna'asii ya jil'i mā, nu lo'o nguti'i ya ca slo mā nu ngua li'. ⁸Ntsu'u tsa tyiquee ya ña'a ya jil'i mā, cha' cua nda ya cha' tso'o jil'i ycuu' Ndyosi lo'o mā; lye tsa nclyacua ti' ya cuentya jil'i mā, hasta tso'o ntsu'u tyiquee ya masi cujuii ngu' jil'i ya xqui'ya cu'ma. ⁹Cu'ma ngu' tya'a na, tyi'u ti' mā cha' lye tsa ngua'ni ya cña cha' caja ñi'ya tyiji yu'u ya chalyuu; tsa lo'o talya ngua'ni ya cña lo'o ya' ti ya, cha' ná culiji mā cñi jil'i mā lo ya laja lo'o ngulu'u ya cha' tso'o bi' jil'i mā.

¹⁰Cua na'a mā, lo'o jua'a cua na'a ycuu' Ndyosi, cha' tso'o ti nguti'i ya slo cu'ma nu ntsu'u cha' jil'i mā lo'o Ni. Ñati lubii laca ya, ná ntsu'u cha' jña ngu' qui'ya jil'i ya li'. ¹¹Ñi'ya ndu'ni sca ñati lo'o sñi', jua'a ngulu'u ya jil'i mā li': nu lo'o ngua'ni mā cha' tso'o, li' nguxtyucua ya jil'i mā; nu lo'o ngua'ni mā cha' cuxi, li' nda ya sca cuij lo'o mā. ¹²Nguxtyucua ya jil'i mā cha' tyucui tyiquee mā cua'ni mā ña'a cha' tso'o nu nti' ycuu' Ndyosi cha' cua'ni

na nde chalyuu, cha' jua'a xñi mā cha' jil'i ycuil' Ndyosi cha' tsa mā ca su tlyu su xee tsa su laca Ni loo.

¹³Lo'o jua'a lcaa hora ndya ya xlya'be jil'i ycuil' Ndyosi cuentya jil'i mā, xqui'ya cha' nu lo'o ndyuna mā cha' tso'o jil'i ycuil' Ndyosi, la cui' cha' nu cua nda ya lo'o mā, li' jlyā ti' mā cha' bi'. Ngua cuayá' ti' mā cha' laca cha' bi' nu cha' liñi jil'i ycuil' Ndyosi, si'i cha' ngua'ya hique sca ñati' ti; ngusñi mā cha' bi' li', bi' cha' ndyu'ni ycuil' Ndyosi cña ne' cresiya jil'i mā. ¹⁴Ñi'ya nu ngua tya tsubi' la, cha' ngua'ni lya' ti' ngu' judío jil'i ña'a taju ñati' tya'a ntsu'u cha' ji'na lo'o Jesucristo ca loyuu su cuentya Judea, jua'a ngua'ni lya' ti' ngu' tya'a quichi' tyi mā jil'i cu'mā li'. Cu'mā ngu' tya'a na, la cui' tya'a cha' ti'i ngua jil'i mā ñi'ya nu ngua jil'i ngu' judío tya'a na bi'. ¹⁵Ñi'ya lo'o ndyujuii ngu' judío cuxi nu nguti'i nu ngua sa'ni la jil'i jyo'o nu ngua tu'ba jil'i ycuil' Ndyosi, la cui' jua'a cua ndyujuii nu ngu' judío cuxi bi' jil'i ycuil' Jesús nu Xu'na na cua tsubi'. Ca tiya' la li' lo'o jil'i cuare ngulo'o nu ngu' judío bi'. Ná ndiya ti' ycuil' Ndyosi cha' ndyu'ni ngu' bi' jua'a, cha' nxuu tya'a ngu' bi' lo'o lcaa ñati'. ¹⁶Ná nda ngu' judío cuxi bi' chacuayá' jil'i ya cha' chcui' ya cha' jil'i Jesucristo lo'o ngu' xa' tsu', cha' cua'ni lyaá Ni jil'i ngu' xa' tsu' bi' li'; bi' cha' jua'a nchca tlyu la qui'ya nu ntsu'u jil'i ngu' judío cuxi bi', ña'a cuayá' nchca ñasi' tsa ycuil' Ndyosi jil'i ngu' bi'. Ntsu'u cha' xcube' tsa Ni jil'i ngu' bi' nde loo la.

**Nti' tsa Pablo tsa na'a jil'i
ngu' chaca quiya'**

¹⁷Masi xa' quichi' ndi'i ya juani, nti' ya xtyuu ya slo cu'mā tya'a

ngusñi na cha' jil'i Jesús; ndyi'u tsa ti' ya jil'i mā, masi ná nchca ña'a ya jil'i mā, bi' cha' nti' ya tyaa ya tyaa na'a ya jil'i mā chaca quiya'. ¹⁸Tyuu quiya' ngua ti' ya caa ya nquicha'. Lo'o na' ni, la cui' Pablo laca na', nti' tsa na' caa na'; pana lcaa quiya' ngua'a Satanás cha' jil'i ya cha' ná caa ya. ¹⁹Tso'o tsa ntsu'u tyiquee ya xqui'ya cu'mā, cha' lo'o cu'mā nscua cha' tyatu mā lo'o ya slo Jesucristo nu Xu'na na lo'o tyaa Jesús nde chalyuu chaca quiya'. Li' tso'o tsa caca tyiquee Ni ña'a Ni jil'i ya, xqui'ya cha' tso'o tsa ngusñi mā cha' jil'i Ni nu cua nchcui' ya lo'o mā. ²⁰Nchcui' tsa ya lo'o xa' ñati' cha' tso'o tsa ndu'ni mā, cha' tso'o tsa ntsu'u tyiquee ya xqui'ya cu'mā.

3 ¹⁻²Lo'o li' nga'aa ndalo ya, xñi'i tsa ti' ya cha' tyijyu' tsa ndi'i mā; bi' cha' nda na' jil'i Timoteo ndyaa yu slo mā. Tso'o la tyanu na' quichi' Atenas ngua ti' na', masi ná lo'o tya'a ndya'a na'. Tya'a na laca nu Timoteo bi' ni, la cui' cña jil'i ycuil' Ndyosi ndyu'ni ya; tya'a ndyu'ni ya cña laca yu lo'o nda ya cha' tso'o jil'i Jesucristo lo'o ñati'. Li' ndyaa nu Timoteo bi' nde slo mā cha' xñi la ti' tyiquee mā, cha' caca tlyu la tyiquee mā lo'o ngusñi mā cha' tso'o bi'. ³Ná nti' ya cha' ca taja ti' ni tsaca ngu' tya'a mā, masi lye tsa ndyu'ni lya' ti' ngu' jil'i mā; jlo ti' mā cha' jua'a ndyu'ni ngu' lo'o ñati' jil'i Jesucristo lcaua ti lo quichi'. ⁴Lo'o tya nguti'i ya slo mā, li' tyuu quiya' nda ya cha' lo'o mā ndi'ya: “Cua'ni lya' ti' ngu' ji'na”, nacu' ya. Lo'o chañi lya' tsa ti' ngu' jil'i mā juani. ⁵Lo'o ngua cuayá' ti' na' cha' bi', nga'aa ndalo na' li';

xñi'i tsa ti' na' cha' ná jlo ta' ñi'ya ndyaca cha' ji'i ma. Bi' cha' nda na' ji'i yu tya'a na ñaa yu slo ma, cha' ca cuayá' ta' si ña'a ti nxñi tso'o ma cha' tso'o ji'i ycu'i Ndyosi, si tyijiloo ma ji'i nu xña'a nu nti' cha' cua'ni ma cha' cuxi. Cua nguna' cña ji'i ya lo'o ma si ná caca tyijiloo ma ji'i nu xña'a bi'.

⁶Lo'o juani tso'o tsa ntsu'u tyiquee ya xqui'ya cu'ma. Cua ndyalaa Timoteo ca nde chaca quiya'; cua ndacha' yu ji'i ya ñi'ya ndyu'ni ma, cha' tya ngusñi ma cha' tso'o ji'i ycu'i Ni, cha' ntsu'u tsa tyiquee ma ña'a ma ji'i tya'a ma xqui'ya ycu'i nu Xu'na na. Nacui yu cha' ndube tsa ti' ma ji'i ya, ndu tsa ti' ma ni jacua' tyacua tya'a na chaca quiya'. Stu'ba ti ntsu'u tyiquee na, ¿ni jacua' tyacua tya'a na lacua? ⁷Lo'o cua ndyuna ya cha' jua'a ndyaca cha' bi' ji'i ma, ngua chaa la ti' ya li', masi lya' tsa ti' ngu' ji'i ya ca nde, masi ndyiji tsa cha' ti'i ji'i ya. Ngusñi tso'o ma cha' bi', ⁸bi' cha' chaa la ti' ya; nguula la ti' ya xqui'ya cu'ma, cha' tlyu tyiquee ma cuentya ji'i ycu'i nu Xu'na na. ⁹Ná nchca tye cha' tya ya xlya'be ji'i ycu'i Ndyosi Sti na xqui'ya cu'ma, cha' tso'o tsa ntsu'u tyiquee ya xqui'ya cu'ma. ¹⁰Nchcui' ya lo'o ycu'i Ndyosi nde tsa lo'o nde talya. Tya'na tsa nchcui' ya lo'o Ni cha' ta Ni chacuayá' ji'i ya cha' tyacua tya'a na chaca quiya', cha' bilya tye culu'u ya ji'i ma lcaa cha' tso'o nu nga'a cha' caca cuayá' ti' ma, cha' jua'a xñi tso'o ma cha' ji'i Jesús.

¹¹Ntajatya ya ji'i ycu'i Ndyosi Sti na lo'o ji'i Jesús nu Xu'na na ni jacua' ta Ni chacuayá' tsa ya

ca slo cu'ma. ¹²Lo'o jua'a ndijña ya ji'i nu Xu'na na cha' cua'ni Ni cha' tso'o la tyu'u tyiquee ma ña'a ma ji'i tya'a ma, lo'o jua'a ji'i lcaa ñati, cha' ntsu'u tsa tyiquee ya ña'a ya ji'i cu'ma xqui'ya ycu'i Ndyosi; ¹³ndijña ya cha' cua'ni Ni cha' caca lubii cresiya ji'i ma, cha' tyanu tso'o cha' ji'i ycu'i Ndyosi ne' cresiya ji'i ma. Li' nga'aa ntsu'u cha' sta ycu'i Ndyosi Sti na qui'ya ji'i ma tsa bi', nu lo'o caa Jesús nu Xu'na na nde chalyuu chaca quiya'. Caa ycu'i nu Xu'na na lo'o lcaa ñati ji'i Ni tsa bi'.

Cha' tso'o nu nti' ycu'i Ndyosi cha' cua'ni na nde chalyuu

4 Cu'ma ngu' tya'a na, juani ndijña ya ji'i ma chacuayá' ji'i Jesús nu Xu'na na, cha' ña'a ti cua'ni ma lcaa ña'a cha' tso'o nu nti' ycu'i Ndyosi cha' cua'ni ma laja lo'o tyi'i ma chalyuu. Li' tso'o la caca cua'ni ma cña ji'i ycu'i Ndyosi. Chañi cha' tso'o tsa ndyu'ni ma, pana cua nti' ya cha' ña'a ti tya cua'ni la ma la cui' cña nu cua ngulu'u ya ji'i ma tya tsubi' la cuentya ji'i ycu'i Ndyosi.

²Tyi'u ti' ma ji'i cña nu ngulo ya ji'i ma cuentya ji'i Jesús nu Xu'na na, ³cha' ndi'ya nti' ycu'i Ndyosi: caca lubii cresiya ji'i ma, ná cua'ni suba' ma lo'o ñati; ⁴lcaa cu'ma, tso'o caya clyo'o ma, pana nga'aa ña'a ma ji'i xa' nu cuna'a li'. Lo'o jua'a tso'o ti tyi'i ma lo'o clyo'o ma; tyu'u tyiquee ma ña'a ma ji'i clyo'o ma, ⁵cha' ná nti' ycu'i Ndyosi cha' cua'ni suba' ma lo'o clyo'o ma, ñi'ya nu ndu'ni ngu' nu ná ndaquiyá' ji'i ycu'i Ni tsiya' ti. ⁶Nga'aa xlyaa ma ji'i nu cuna'a ji'i ngu' tya'a ma, masi ji'i clyo'o ngu', masi ji'i sñi'

ngu'. Cua nchcui' tsa ya lo'o mā cha' lcaa cha' ña'a ycui' nu Xu'na na; jlo ti' ycui' Ndyosi, lo'o jua'a ntsu'u cha' xcube' Ni ji'i lcaa ñati' nu ná taquiya' ji'i cha' bi', ⁷ cha' cua ngusubi ycui' Ndyosi ji'na cha' caca na ñati' nu lubii cresiya ji'i, si'i cha' caca na ñati' nu ndyu'ni suba'. ⁸ Si'i sca cha' nu nchcui' ñati' chalyuu ti laca cha' nu nchcui' na' lo'o mā juani, cha' liñi nu cua nda ycui' Ndyosi lo'o na laca cha' bi'; bi' cha' si ná taquiya' mā ji'i cha' bi', na cua nguxtyanu mā ji'i ycui' Ndyosi nu nda Xtyi'i ycui' Ni cha' tyanu Ni ne' cresiya ji'na.

⁹ Ná nga'a cha' scua la na' lo quityi re cha' tso'o ti tyu'u tyiquee mā ña'a mā ji'i ñati' tya'a ngusñi mā cha' ji'i ycui' Ni; cua laca ntsu'u tsa tyiquee mā ña'a mā ji'i ngu' bi', xqui'ya cha' cua ngulu'u ycui' Ndyosi ji'i mā ñi'ya nu cua'ni mā lo'o tya'a mā. ¹⁰ Ni si'i sca ti ji'i ngu' tya'a quichi' tyi ti mā ntsu'u tyiquee mā, lo'o jua'a ntsu'u tsa tyiquee mā ña'a mā ji'i lcaa ngu' tya'a ntsu'u cha' ji'i mā lo'o ycui' Ndyosi nde lcaa lo quichi' loyuu su cuentya Macedonia. Tya'a na laca ngu' bi', bi' cha' nchcui' ya lo'o mā cha' tya cua'ni la mā cha' tso'o bi'. ¹¹ Tso'o ti cua'ni mā lo'o tya'a mā cha' ti ti tyi'i tyiquee mā li'. Ná tso'o si culo mā cña ji'i taju ñati' tya'a mā, lo'o li' taja ycui' mā; cua'ni mā cña cha' caja xi na cacu mā ñi'ya nu cua nchcui' ya lo'o mā, ¹² cha' caca chcui' ngu' ji'i mā cha' tso'o tsa ndyu'ni mā cña. Ná ntsu'u na laca nu lyiji ji'i mā li'.

**Tya cãã Jesús nu Xu'na
na chaca quiya'**

¹³ Cu'mã tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús, juani ta ya xi cha' lo'o

mã cuentya ji'i ngu' tya'a na nu cua ngujuii, cha' ca cuayá' ti' mā cha' ñi'ya laca si na laja' ti ngu', jua'a laca jyo'o bi'. Ná ca xñi'i ti' mā cuentya ji'i jyo'o tya'a mā lacua, cha' ná stu'ba laca na lo'o ñati' nu bilya xñi cha' ji'i Jesucristo. ¹⁴ Jlo ti' na cha' ngujuii Jesús, lo'o li' ndyu'u yu chaca quiya'; bi' cha' caca cuayá' ti' na cha' lo'o cãã ycui' Jesús nde chalyuu chaca quiya', li' cua'ni ycui' Ndyosi cha' chaca quiya' tyu'u lcaa jyo'o nu ngusñi cha' ji'i Jesucristo tya clyo la, cha' stu'ba ti cãã ngu' lo'o Jesús li'.

¹⁵ Cua nchcui' ycui' nu Xu'na na ñi'ya caca ji'i lcaa na tsã bi', nu lo'o cãã ycui' nu Xu'na na chaca quiya': Lcaa na nu tya lu'u na ni, ná tyijiloo na ji'i ngu' tya'a na nu cua ngujuii. ¹⁶ Ndi'ya caca cha' lo'o tyalaa tsã bi': Nde cuã cãã ycui' nu Xu'na na, ca'ya Ni lo yuu; li' stu'ba ti cañi Xtyi'i ycui' Ni lo'o xtyi'i xcã ji'i Ni nu laca loo, jua'a cañi cui'chcuã ji'i ycui' Ndyosi li'. Clyo tyacu'i lcaa jyo'o ñati' ji'i Jesucristo tyaa ngu' nde cuã; ¹⁷ li' tyacu'i lcaa ngu' tya'a na ña'a lu'u ti na, cha' tyalo'o ycui' Ni ji'na. Ca laja coo nde cuã tyacua tya'a na lo'o jyo'o tya'a na li', cha' lcaa na, stu'ba ti tyacua tya'a na lo'o ycui' nu Xu'na na ca bi'. Tsa cu' ti tyi'i na lo'o ycui' Ndyosi li'. ¹⁸ Bi' cha' lacua, ta mā cha' bi' lo'o ngu' tya'a mā, cha' tso'o ti caca tyiquee lcaa mā.

5 Cu'mã tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús, ná ntsu'u cha' scua ya sca quityi cha' cacha' ya ji'i mā ni jacua' tyalaa tsã lo'o cãã Jesús chaca quiya', ni jacua' tyalaa tyempo bi'; ² cua laca ngua cuayá'

ti' mā cha' ni sca ñati chalyuu, ná jlo ti' ngu' ni tsā cāa ycu' nu Xu'na na. Ñi'ya ndyalaa sca nu cuaana to' ni'i jil'i ngu' talya, jua'a cuaana ti cāa Jesús. ³“Ti' ti ndi'i chalyuu, tso'o ti ndi'i na”, ñacui' ngu'; pana la cui' hora bi' tye cha' jil'i lcaa ñati chalyuu, nga'aa caja mala xna ngu' li'. Ñi'ya laca sca nu cuna'a tana, cha' ná jlo ti' ni hora caca nu cala sñi', ni hora cāa nu ti'i jil'i; jua'a caca lo'o cua tyalaa ti hora bi' li', cha' ná jlo ti' na ni tsā caca. ⁴Pana nu cu'mā ni, ná ntsu'u cha' xcutsii tsā bi' jil'i mā, masi jlo ti' mā cha' cuaana ca ti tyalaa tsā bi'; si'i na ndya'a mā su talya ña'a xqui'ya cha' cuxi, ñi'ya ndya'a xa' la ñati. ⁵Cua ntsu'u xee nu nda ycu' Ndyosi ne' cresiya jil'i mā; bi' cha' ñati nu ndya'a su xee laca mā, ñati nu lubii cresiya jil'i laca mā. Ná laca na ñati nu ndya'a su talya ña'a, cha' si'i ñati nu nguna' chalyuu jil'i xqui'ya cha' cuxi laca na. ⁶Bi' cha' tii ti ti' na tyi'i na chalyuu; si'i ñi'ya nti' si xcui' na laja' ti na tyi'i na chalyuu, masi jua'a ndu'ni xa' la ñati nu ná ndaquiya' jil'i Jesucristo tsiya' ti. Lo'o jua'a ña'asii na jil'i ycu' ca na cha' ná caca cu'bi na. ⁷Xcui' na ndyija' ti ñati ñi'ya si talya laca, xqui'ya cha' ná ndube ti' ngu'; xcui' na cu'bi ti ngu' bi', cha' ná ndube ti' ngu' tsiya' ti. ⁸Pana nu na ni, ntsu'u xee jil'i ycu' Ndyosi ne' cresiya' ji'na, bi' cha' tii ti ti' na tyi'i na chalyuu; cua ngusñi na cha' jil'i ycu' Ni, na cua ntsu'u tyiquee na ña'a na jil'i tya'a ñati na xqui'ya Ni, lo'o jua'a nga'a cha' cua'a na jil'i ycu' ca na cha' ná cua'ni na cha' cuxi nu nti' cua'ni ñu'u jil'i cresiya' ji'na. Na ndu

ti' na jil'i ycu' Ndyosi, ni jacua' tye cuityi Ni jil'i lcaa cha' cuxi nu ntsu'u ji'na, bi' cha' nga'a cha' ña'asii na jil'i ycu' ca na. ⁹Ná ngusubi ycu' Ni ji'na cha' xcube' Ni ji'na; cua ngusubi Ni ji'na cha' cua'ni lyaá Ni ji'na xqui'ya Jesucristo nu Xu'na na, ¹⁰la cui' nu ngujui cha' cuityi qui'ya nu ntsu'u ji'na. Bi' cha' taca tyi'i na slo ycu' Ndyosi li', masi ña'a ti tya lu'ú na chalyuu lo'o cāa Jesús, masi cua ngujui na li'; stu'ba ti tyi'i na ca slo Ni li'. ¹¹Laja lo'o ndu' ti' na jil'i Jesús, tya culu'u mā cha' bi' jil'i nu xa' la ngu' tya'a mā, cha' caca tlyu la tyiquee mā li'. Jlo ti' na' cha' jua'a ndu'ni mā tu'ni.

Xa' la cui' nu nda Pablo lo'o ngu'

¹²Cu'mā tya'a ngusñi na cha' jil'i Jesús, ndijña ya jil'i mā cha' cui'ya mā cuentya jil'i lcaa ña'a cha' tso'o nu ndyu'ni ngu' nu laca cña jil'i mā. Cua nda ycu' nu Xu'na na cña jil'i ngu' bi' cha' caca ngu' loo, cha' culu'u ngu' bi' jil'i mā cua ña'a ca cha' tso'o nu caca cua'ni mā cuentya jil'i ycu' Ndyosi. ¹³Tso'o ti cua'ni mā lo'o ngu' bi' lacua, cha' tso'o tsa cña ndyu'ni ngu' bi' cuentya jil'i ycu' Ndyosi; tso'o ti tyu'u tyiquee mā ña'a mā jil'i ngu' bi'. La cui' jua'a tso'o ti tyu'u tyiquee mā ña'a mā jil'i lcaa tya'a mā, cha' nga'aa tyu'u cha' cusu jil'i mā lo'o tya'a mā li'.

¹⁴Cu'mā tya'a ngusñi na cha' jil'i Jesús, ndi'ya hcui' ya lo'o mā: Culo mā cña jil'i ngu' tya'a mā nu ná nti' cua'ni cña, nu xcui' na taja ti nti' ngu'; cua'ni mā cha' caca tlyu la tyiquee ngu' tya'a mā nu xñi'i ti ti', cha' xñi tso'o la ngu' cha' jil'i Jesús; xtyucua mā jil'i ngu' tya'a mā nu ná

ndyiji juersa ji'i cha' xuu tya'a ngu' lo'o nu cuxi, jua'a talo tyiquee ma ji'i cua ña'a ca ngu' tya'a ma.

¹⁵Si cua'ni xña'a ñati lo'o ma, ná chcuil ma cha' ti'i ji'i ngu' bi' li'; xtyucua ma ji'i ngu' tya'a ma cha' talo ma ji'i ngu' xña'a, cha' xcui' tso'o ti cua'ni ma lo'o lcaa ñati, masi lo'o tya'a ma, masi lo'o xa' ñati.

¹⁶Tso'o ti caca tyiquee ma lcaa tsa. ¹⁷Tyucui tyempo chcuil ma lo'o ycuil Ndyosi. ¹⁸Lo'o jua'a tya ma xlya'be ji'i ycuil Ndyosi cuentya ji'i cua ña'a ca cha' nu ndyaca ji'i ma. Nti' Ni cha' cua'ni ma jua'a si chañi cha' ngusni ma cha' ji'i Jesucristo.

¹⁹Ñi'ya nti' sca xee, jua'a laca Xtyi'i ycuil Ndyosi; ná xubi' ma ji'i xee bi'. ²⁰Ná xtyi' lo'o ma ji'i tya'a ma lo'o chcuil ngu' sca cha' ji'i ycuil Ndyosi lo'o ma; ²¹pana cua'ni cuayá' ma ji'i cua ña'a ca cha' nu nchcuil ngu' bi', si tso'o ndyu'u cha', si ná tso'o. Li' xñi ma cha' tso'o bi', ²²pana culochu' ma ji'i lcaa cha' cuxi li'.

²³Ndu'ni ycuil Ndyosi cha' ti ti tyi'i tyiquee na. Bi' cha' juani

cua'ni Ni cha' caca ma ñati liñi tsiya' ti; caca tso'o tyiquee ma, caca lubii cresiya ji'i ma, caca ma ñati nu tyucui tyiquee tsiya' ti. Si lubii cresiya ji'i ma lo'o caa ycuil Jesucristo nu Xu'na na chaca quiya', li' nga'aa ntsu'u cha' sta Ni qui'ya ji'i ma; ²⁴cua ngusubi ycuil Ndyosi ji'i ma cha' caca ma ñati ji'i Ni tsiya' ti. Si'i sca cha' cuiñi nu nda Ni lo'o nchcuil Ni lo'o ma jua'a, chañi cha' cua'ni Ni cha' caca ma ñati nu lubii cresiya ji'i cuentya ji'i ycuil Ndyosi.

Ngusalaya' Pablo lo'o ngu'

²⁵Cu'ma ngu' tya'a na, ña'a ti tya chcuil ma lo'o ycuil Ndyosi cuentya ji'i ya.

²⁶Xlyo ni'i ji'i lcaa cu'ma ngu' tya'a na.

²⁷Nde cña nu culo na' ji'i ma cha' cua'ni ma cuentya ji'i ycuil nu Xu'na na, cha' chcuil ma lcaa cha' nu nscua lo quityi re ña'a cuayá' cuna lcaa ngu' tya'a na.

²⁸Ndi'ya nti' ya cha' ña'a ti cua'ni ycuil Jesucristo nu Xu'na na cha' tso'o lo'o ma. Jua'a caca cha' lacua.